

STORTINGET

Representantforslag 24 S

(2025–2026)

fra stortingsrepresentantene Tage Pettersen, Erna Solberg, Haagen Poppe,
Kari Sofie Bjørnsen, Mahmoud Farahmand og Anne Kristine Linnestad

Dokument 8:24 S (2025–2026)

**Representantforslag fra stortingsrepresentantene
Tage Pettersen, Erna Solberg, Haagen Poppe, Kari
Sofie Bjørnsen, Mahmoud Farahmand og Anne
Kristine Linnestad om Norges handlingsrom
innenfor EUs reviderte avløpsdirektiv**

Til Stortinget

Bakgrunn

EUs reviderte avløpsdirektiv har som mål å beskytte miljø og folkehelse gjennom effektiv håndtering av avløpsvann. Direktivet fra 1991 åpnet for nasjonal tilpasning ved å la medlemslandene definere «tilstrekkelig konsentrert bebyggelse», noe som har ført til ulik praksis i EU.

Norge har valgt en definisjon basert på avstand mellom bygninger, sammenkoblingsregel og 400-metersregel, fremfor å vurdere faktisk forurensningsbelastning. Dette har medført at områder med lav belastning kan omfattes av krav som er ment for mer befolkede områder.

Det reviderte direktivet (EU 2024/3019) innfører en veiledende grense basert på personekvivalenter per hektar, og legger vekt på at definisjonen skal bygge på faktisk forurensningsbelastning og ikke avstand mellom bygninger. Direktivets virkeområde utvides fra tidligere å gjelde tettbebyggelser med over 10 000 persone-

kvivalenter (pe), til nå å omfatte områder fra 1 000 pe. Dette innebærer en betydelig utvidelse av direktivets virkeområde og gjør definisjonen av tettbebyggelse til et avgjørende verktøy for å sikre at kravene om avløpsrensning blir målrettet og tilpasset lokale forhold.

Menon Economics, Advokatfirmaet Berngaard og Norconsult har på oppdrag fra KS vurdert om dagens norske definisjon av tettbebyggelse er hensiktsmessig i lys av kravene i EUs reviderte avløpsdirektiv. KS publiserte 13. august 2025 rapporten «Utredning av Norges handlingsrom i EUs reviderte avløpsdirektiv – definisjonen av tettbebyggelse».

Rapporten konkluderer med at den norske definisjonen er mer rigid enn det direktivet legger opp til. Den juridiske analysen viser at direktivet gir medlemslandene stor frihet til å konkretisere hva som menes med «tilstrekkelig konsentrert bebyggelse». Rapporten foreslår en ny definisjon av tettbebyggelse hvor en benytter grunnkrets med en befolkningstetthet på 25 pe per hektar eller mer. Ved å justere definisjon av tettbebyggelse kan investeringsbehovet reduseres med over 25 mrd. kroner.

Rapporten viser også at det reviderte avløpsdirektivet fra EU kan gi norske kommuner en ekstraregning på nær 80 mrd. kroner dersom en fortsetter med dagens definisjon av tettbebyggelse. Dette er et høyere estimat enn det Miljødirektoratet har estimert, en kostnad som vil sendes direkte til innbyggerne i form av økt avløpsgebyr.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen sikre at Norge benytter det nasjonale handlingsrommet ved implementeringen av EUs reviderte avløpsdirektiv, slik at norske forhold ivaretas på en samfunnsøkonomisk forsvarlig måte, og at definisjonen av tettbebyggelse oppdateres i tråd med direktivets formål og veiledende kriterier, med særlig vekt på faktisk forurensningsbelastning.
2. Stortinget ber regjeringen sikre at norske miljøforhold, topografi og samfunnsøkonomiske realiteter hensyntas og legges til grunn ved utarbeidelsen av kost-/nyttevurderinger når EUs reviderte avløpsdirektiv implementeres i Norge.
3. Stortinget ber regjeringen sikre at beregningen av personekvivalenter (pe) ved implementeringen av EUs reviderte avløpsdirektiv skjer på en måte som er praktisk, forståelig og tilpasset norske forhold.
4. Stortinget ber regjeringen legge til rette for en oppdatert beregningsmetode for bebyggelse som reflekterer faktisk forurensningsbelastning, og som er egnet for både små og store tettbebyggelser, slik at implementeringen av EUs reviderte avløpsdirektiv blir mest mulig treffsikker og kostnadseffektiv.

23. oktober 2025

Tage Pettersen

Erna Solberg

Haagen Poppe

Kari Sofie Bjørnsen

Mahmoud Farahmand

Anne Kristine Linnestad

